

Slut för i år, tack för i år!

Lundajulgran i Skrylle

Lundajulgran på Stortorget

Så är vi framme vid årets sista nummer! Dags att tacka alla skribenter och läsare för att ännu en årgång VB har producerats och komsumerats.

VB vill önska er alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År med två av Lunds många julgranar. Same same men ganska olika ändå.

Välkomna tillbaka den 22 januari 2021 när vi drar igång den 47:e årgången.
red

Friday for Future alla fredagar

Varje fredag kl 12-14 samlas vi för klimatstrejk på Stortorget med Corona-avstånd eller för digital strejk. Från och med fredag den 20 nov och en månad framåt kan vi bara vara åtta personer närvarande.

Pressmeddelande: Lilla Manhattan i södra Lund?

En extremt hög och tät exploatering på ytan av en fotbollsplan! Vilka blir konsekvenserna för boende i området?

[Läs Pressmeddelandet »](#)

Nooshi Dadgostars jultal

Nooshi Dadgostar håller jultal på Facebook. Välkommen att titta och lyssna! Sändningen postas här i evenemanget, men hittas också enkelt på [facebook.com/vansterpartiet/live](https://www.facebook.com/vansterpartiet/live)

Klostergårdarna av Gunnar Stensson

Klostergården bestod från början av tio kringbyggda gårdar. Arkitekturen anknöt till traditionella skånska bondgårdar. Klostergårdarna hade kanske varit ett bättre namn på stadsdelen.

Principen beskrevs av Martin Tärnfors i Skånska Dagbladet den 17 december 1964.

”Fyrkanterna ska bestå av åttavåningshus åt norr och öster och tvåvåningshus åt söder och väster. Då man ser dessa fyrkanter kommer man osökt att tänka på familjen: Far står i öster, mor i norr och pojken i väster och flickan i söder; och dessa båda önskebarn håller varandra i händerna.”

Framför husen skulle en stor park, Klostergårdsfältet, anläggas och bortom den ett centrum.

Nu ska två nya kvarter byggas på asfaltöknarna vid Klostergårdens nordöstra hörn, Stormen och Molnet. Stämmer planen för de två nya kvarteren med Klostergårdsprincipen?

Längs Stattenavägen i öster blir det två sexvåningshus med breda fasader – far, vänd mot Lund. Längs Nordanväg ska två höga hus byggas – mor, skyddar mot nordan.

Det blir en tydlig markering av Klostergården, som från början var en dold trädgårdsstad. Nu markerar den sin identitet vid huvudinfarten till den nya stationen.

Men just dessa solfångande byggnader kunde gott ha varit lika höga som de övriga klostergårdarna, åtta våningar eller mer. Far och mor är fullvuxna.

Hur blir det då med pojken och flickan? Sämre.

Stormen och Molnet är små gårdar, avsevärt mindre än de andra. Mellan dem går gång- och cykelvägen från Klostergården in mot Lund. Ett par relativt höga hus gör de små gårdarna ännu mindre. Det vore bättre att ta bort barriären mellan gårdarna och öppna dem mot Klostergårdsfältet i väster.

Gång- och cykelvägen mellan kvarteren in från Lund är viktig. Den leder till Klostergårdsfältet, ett omväxlande grönområde som sträcker sig ända bort till korpffotbollsplanerna.

Vi skrev om byggplanen i VB nummer 31, den 23 oktober. Sedan dess har vi fått en del kommentarer, mest instämmanden men också kritiska. Klostergården har alltid varit kontroversiell. Vi står fortfarande för de synpunkter som framfördes där.

Men vi vill understryka ett par viktiga positiva punkter: Trafiken ska begränsas både på Östanväg och Stattenavägen. Vägarna förses med trottoarer och trädplanteringar. Körvägen på Östanväg minskas till fem meter och på Stattenavägen söder om rondellen till sju.

Huvudinfarten till Klostergården blir norrifrån, via Stattenavägen fram till rondellen och sedan in via Nordanväg.

Den som vill fördjupa sina kunskaper om Klostergården finner ett rikt material i Föreningen Gamla Lunds årsbok 99 – 2017, *Lund Söderut*. Där finns bland annat en insiktsfull artikel av Tomas Tägil, *Klostergården – den modernaste stadsdelen*.

God jul från riksdagen! av Hanna Gunnarsson

Den här veckan har varit intensiv i riksdagen. Vi har haft debatter varje dag, till långt in på kvällarna, och tre vote-ringar (vanligtvis har vi två) för att bli klara med allt innan jul.

I måndags var det den stora säkerhets- och försvars-politiska debatten med anledningen av regeringens proposition Totalförsvaret 2021-2025. Det är en femårig plan för det militära och civila försvaret samt säkerhetspolitiken. Debatten var uppdelad i två delar och tog hela måndagen. Först debatterade Håkan Svenneling, utrikespolitisk talesperson, och Lotta Johnsson Fornarve, andra vice talman, om bland annat alliansfriheten och NATO.

Sedan debatterade jag civilt och militärt försvar, där jag tog upp allt från de nya regementena till klimatförändringen och jämställdhet. Riksdagen beslutade att bifalla två motioner i samband med detta beslut: Dels en om att Sverige ska söka en "NATO-option", vilket är ett luddigt begrepp som betyder ungefär att vi ska fråga NATO om vi kan bli medlemmar, men inte ansöka om medlemskap. Detta är Vänsterpartiet såklart emot. Dels en om att regeringen ska utreda införandet av en modern civilplikt, vid sidan om den militära värnplikten. Detta är Vänsterpartiet för. Lyssna gärna på debatterna, klicka på våra namn.

[Försvarspolitiska debatten](#), [Säkerhetspolitiska debatten](#).

Om man vill läsa ännu mer om vår försvarspolitik så rekommenderar jag den motion som vi la som svar på regeringens proposition, som [finns att läsa här](#).

Under veckan har många andra intressanta debatter hållits. Socialutskottet har diskuterat pandemilag (regeringen ska komma med ett förslag) och det har hållits en stor debatt om Sveriges arbete med Agenda 2030 för en mer hållbar värld. Riksdagen har också avslagit en så kallad subsidiaritetsprövning av ett EU-direktiv om minimilöner, vilket betyder att Sveriges riksdag anser att EU inte ska ha rätt att besluta om frågor som rör minimilöner (vi vill ju skydda vårt system med kollektivavtal och inte lagstifta om löner).

Med denna rapport vill jag önska alla en god jul och ett gott nytt år. Stanna hemma, träffa inte så mycket folk och ta hand om er.

Hanna Gunnarsson (v), Riksdagsledamot, Lund

Några reflexioner under min premiärtur med Lunds nya spårvagn av Bertil Egerö

I motsats till många svenska städer verkar Lund aldrig ha haft spårvagnar. Tills nu, 2020, när spårvagnen till ESS börjat rulla.

Artikelförfattaren åker spårvagn, Foto: Elsa Grip

Sittande i de bekväma men inte särskilt vackra vagnarna i ”Blåtand”, som ett av tågsätten kallas, funderar jag över den långa kamp som verkade dela Lund i två motsatta läger och skapade ett nytt parti, FNL (vars initiativtagare måste ha glömt den historiska betydelsen av förkortningen i USAs krig mot Vietnam).

Sydvietnams nationella befrielsefront, förkortat FNL från franskans namn på organisationen (*Front National pour la Libération du Sud Viêt Nam*), var en ledande gerillarörelse i Republiken Vietnam under Vietnamkriget. Den stred tillsammans med den armén mot Sydvietnams USA-understödda regering och de amerikanska trupperna i landet.

En granne i mitt hus, och en nära arbetskamrat på universitetet, begärde båda att jag skulle ta ställning – mot projektet. Det gjorde jag aldrig. Kanske hade jag andra strider att hantera, kanske gömde jag mig bakom orden ”det får lundensarna ta hand om”. Klart är i alla fall att jag häpnade över intensiteten och övertygelsen hos de som – något yrvaket – bestämt sig för att sätta stopp för spårvagnen. I en intervju i LUM, universitetets tidskrift, framträdde en säkert duktig akademiker som med stor självkänsla meddelade att projektet var helt fel, och att det var hennes skyldighet att sätta stopp för det.

Att ta ställning innebar för mig att skaffa mig kunskap om hur stadsplanerare och politiker tänkte när de 1990, många år före protesterna, i en översiktsplan beslöt satsa på en spårväg till Brunnshög och vidare österut. Det innebar också att försöka förstå motiven hos de som drev protesterna. ”Tänk dig en spårvagn på Klostergatan” var min akademiska väns argument. Platanträden på Clemenstorget ansågs utrotningshotade, och gatan upp mot Allhelgonakyrkan skulle förstöras. Sådana argument flöt omkring, om jag minns rätt.

Ekonomi då? Stora pengar för spårbunden trafik, när det moderna samhället hellre satsar på flexibla bussar, gärna eldrivna. I Malmö hade man satsat på tredelade bussar. Men tanken på, och planeringen för, spårvagn var igång i flera svenska städer. I Stockholm återskapades den gamla 7:an till Djurgården, och Nockebybanan klarade livet. En yttre ring av spårbunden kollektivtrafik finns under namnet Tvärbanan, mycket lyckat. Göteborg har aldrig släppt sina spårvagnar, trots de branta backar de tvingas forcera. I Norrköping syns spårvagnarna från tåget.

För som det känns rätt länge sedan tillhörde jag de grupper som protesterade mot en bilbro mellan Malmö och Köpenhamn, den bro som i en konstgjord ö med namn Pepparholmen går under jord och till synes aldrig når målet. Våra argument handlade mycket om att bron skulle komma att gynna den biltrafik som måste minskas, och att långväga järnvägstrafik (godståg) borde ges prioritet, då med en bro eller tunnel i Landskrona eller Helsingborg.

Nu är bilbron där, en lokal bro mellan Köpenhamn och Malmöregionen. Att gå eller cykla över bron är förbjudet. Långtradarna har inte gynnats, godstågen väljer säkert först andra möjligheter. Men Öresundsregionen gynnades.

Utanför spårvagnsfönstret dyker Brunnshög upp, några hus verkar redan inflyttade, andra byggs. Ett slags Klondyke där allt växer i rasande fart. Bortom Brunnshög ligger jordbrukslandskapet, Sveriges bästa jordar sägs det, under exploatering. Allt pekar på planer för omfattande bebyggelse i ett Lund som ska växa kraftigt ut mot nordost. Max4 och ESS ska vara magneter i den processen.

Om något decennium kanske spårvägen gör en längre resa, till Södra Sandby, Dalby och vidare österut. Då kan den ses som en del i ett återupprättande av järnvägen som ett alternativ till den bilism vi måste få bukt med.

Bertil Egerö, bosatt i Lund sedan 1990

Epidemier och barnsjukdomar av Gunnar Stensson

I november 1938 är det mörkläggning i Uppsala. Han går runt kvarteret med far. Gatorna är tomma och alla fönster mörka. Fullmånen följer dem längs ett plank. Han är fem år.

Trettondagsafton 1939 får han scharlakansfeber. Du ska åka brandbil, säger far, men i stället kommer det en grå ambulans. På epidemisjukhuset hamnar han ensam i ett gult rum. Han skriker. En barsk syster kommer. Om du inte slutar skrika får du aldrig komma hem, säger hon. 20 barn ligger i sjukhussalen. Varje morgon kommer en syster och petar snor ur deras näsor med en träspatel. En gång petar han ut en snorklump själv. Han får öroninflammation och ska opereras.

De håller etermasken över näsa och mun. Han försöker låta bli att andas. Det går inte. Det är som att falla. Efteråt kräks han. Han stannar på epidemisjukhuset sex veckor. Sedan bor han hos syster Majken i utkanten av stan. Varje dag får han ett rört ägg. Snart blir det sommar. Då flyttar han till Växjö. Där bor redan mamma och far och lillebror Jan. Han har fyllt sex. Jan får också scharlakansfeber. Mamma cyklar till epidemisjukhuset. Ibland åker han med på pakethållaren. På hösten blir det krig. Två finska barn kommer, Kerttu och Onni. De talar finska. Kerttu ska bo hos barnmorskan i huset mitt emot. Onni reser någon annanstans. Far blir inkallad under julen. Han är på Gotland. De första skolåren får han mässlingen, påssjuka, röda hund, influensa, kikhosta och öroninflammation. Det är lika för alla. Somliga har det värre. En klasskamrat får barnförlamning och måste halta runt med en stålställning på benet. Moster får tuberkulos. En vecka är det så kallt att vattnet i huset fryser och skolan stänger. När han klarat barnsjukdomarna är han frisk. Det blir inte alla. Han hade tur. Det har han fortfarande. Flera av hans kamrater ligger nu i vår tids motsvarigheter till epidemisjukhusen.

MP-motion: Kräv polistillstånd och avgift för uthyrning av elsparkcyklar på offentlig plats av Ulf Nymark

Hitintills har i Lunds kommun företag som nyttjar offentlig plats för uthyrning av elrullbrädor, så kallade elsparkcyklar, varit undantagna från kravet på polistillstånd för sitt marknyttjande. Det är svårt att förstå varför elsparkcykelföretagen ges denna förmån, som inga andra näringsidkare har. Inte heller finns det skäl att ge just elsparkcykelföretagen gratis markupplåtelse. Torghandlarna får betala liksom t ex restauranger och kaféer för sina uteserveringar.

MP-förslag om åtgärdsplan redan i fjol

Miljöpartiet har tidigare, redan september 2019, i en motion till fullmäktige föreslagit att kommunen ska ta fram en åtgärdsplan för att få bukt med de felparkerade och slängda elsparkcyklarna. Den motionen tycks nu äntligen vara på väg fram till fullmäktige, men lär inte komma till behandling förrän långt fram i vår. Det är en hel skrälldus med motioner och interpellationer i kö för behandling.

P-böter är inte möjligt

En åtgärdsplan med flera olika insatser behövs. Det räcker inte med en enda åtgärd för att komma till rätta med användarnas felparkeringar. Att som Vänsterpartiet i en nyligen inlämnad motion gör, föreslå att felparkerade elsparkcyklar ska ge bolagen p-böter, är visserligen ett lovvärt försök, men det leder tyvärr ingenstans. Det finns nämligen inget lagligt stöd för att ge felparkerade elsparkcyklar p-böter. P-böter kan endast ges till fordon som ska registreras i vägtrafikregistret. Cyklar och elrullbrädor finns inte i detta register.

Polistillstånd och avgift för markupplåtelse

Jag har nu för Miljöpartiets räkning lämnat in en motion till fullmäktige med förslag på ändring av lokala ordningsföreskrifter så att det införs krav på polistillstånd för att ställa upp elsparkcyklar för uthyrning. I motionen föreslås också att en avgift för markupplåtelse för uthyrning av dessa ”fordon” införs. Genom krav på polistillstånd ges kommunen möjlighet att styra upp företagens nuvarande ohämmade utplacering av elsparkcyklar.

Följ Malmö exempel

Kommunen ska alltid yttra sig till polisen över ansökningar om markupplåtelse. Avstyrker kommunen ger polisen inte tillstånd. Kommunen kan också ställa vissa villkor i samband med tillstyrkan, till exempel genom att kräva att så kallade geostaket införs av bolagen. Genom geostaket kan användarna hindras från att ställa ifrån sig elsparkcyklarna på olämpliga ställen när de checkar ut. Malmö kommun har nyligen infört dessa krav på polistillstånd och avgift för markupplåtelse. Avgiften är där satt till 1825 kronor per elsparkcykel och år. Nu är det dags att Lund gör samma sak.

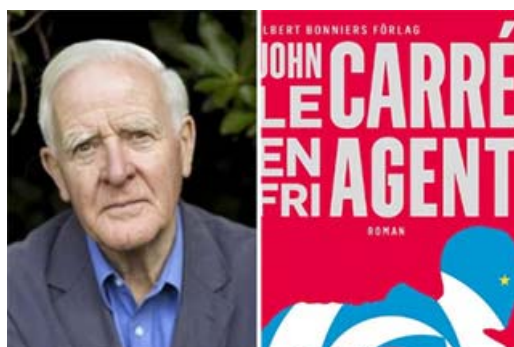
Slut på låt-gå-politiken?

Om kommunfullmäktige behagar bifalla MP:s båda motioner om elsparkcyklar kan problemen med felparkerade, slängda, hindrande och trafikfarligt placerade elrullbrädor att om inte helt elimineras, så i varje fall nedbringas till ett minimum. Med andra ord kan det bli slut på den låt-gå-politik som den styrande borgerliga koalitionen står för gentemot elsparkcykelbolagen.

Ulf Nymark (MP)

Julläsning av Gunnar Stensson

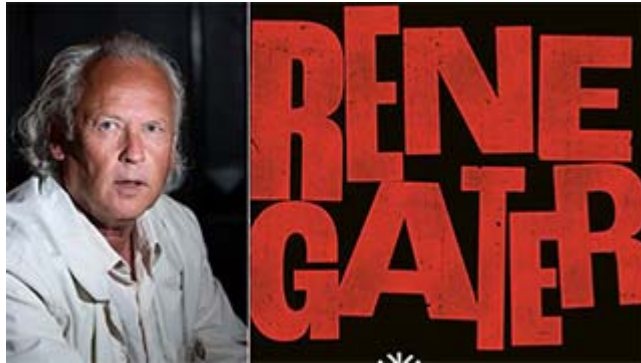
För många blir detta den ensamaste jul de upplevt. Då är det bra att läsa, i synnerhet bortåt annandag jul då enformigheten börjar bli outhärdlig. Här några förslag.

John le Carré *En fri agent*. Finns som pocket och även på engelska. Jag köpte den för en vecka sedan. Dagen därpå hörde jag på radio att le Carré avlidit. Hade ju läst flera av hans tidigare böcker, *Spionen som kom in från kylan*, *Den lilla trumslagarflickan* och andra. Många av dem har framgångsrikt filmatiserats.

Får inte jämföras med James Bond. ”Om Ian Fleming skrev underhållningsvuld byggt på efterkrigsmänniskans skitdrömmar så skapade le Carré något långt mörkare och mer illavarslande.” (Margit Richert, AB, 15/12)

En fri agent är en rolig bok. Exakt. Effektiv. Den frie agenten hyser ingen lojalitet med en värld där Trump styr USA, ryska oligarker äger London, banker som Danske bank, SEB, Swedbank och Nordea tjänar miljarder på penningtvätt åt ryska mördare, populistiska reaktionärer driver igenom brexit, vapenförsäljarna har högkonjunktur, oljeprofitorerna förgiftar världen och miljardärerna skatteffifflar. Berättelsen är en bitter komedi. Kan man göra annat än skratta?

En som tagit intryck är Klas Östergren. Han känner le Carré och var med när han mottog Palme-priset. Östergrens *Renegater* rör sig i samma korrumpade ondskefulla värld som le Carrés frie agent.

Klas Östergren är själv bokens huvudperson och antastas av spioner från svensk eller kanske sydafrikansk underrättelsetjänst. Som andra framgångsrika stockholmare bor han i Österlen, i trakten av Brösarp, där amerikanska elitsoldater härom veckan gjorde en hemlig luftlandsättningsövning. Är det möjligen CIA som förföljer Klas Östergren? Eller är det bara Säpo? Underrättelseorganisationerna samarbetar visst.

Henry Morgan, en renegat som han känner sedan sin ungdom, anländer till Östergrens gård i Österlen. Henry och Klas är vänner, men Henry är inte att lita på. Han ger bland annat Klas Östergren uppdraget att skriva en lång underrättelserapport om korruptionen i Svenska akademien. Klas gör det, men inser snart att Henry bara har försökt missleda honom. Det handlar egentligen om något mycket värre.

En väldigt rolig bok, liksom le Carrés fylld av aktuella referenser till en allt mer oöverskådlig och korrumpad värld. Ett försök till seriös historie- och samhällsskildring från de senaste 50 åren. Kanske en klassiker. Boken är lång, 740 sidor, men man vill inte att den ska sluta. Kan vara hela julen, ända till tjugondag Knut.

Idag, den 17 december, får jag veta att Klas Östergren ska promoveras till hedersdoktor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten för att han berättar om det samhälle vi lever i. Fakulteten citerar också en mening ur *Renegater*. ”***Den grundläggande solidaritet som var en förutsättning för den svenska modellen var i smyg utbytt mot laganda.***”

Men läsning behövs kanske ända fram till påska. I så fall är Hilary Mantels *The Mirror and the Light* perfekt. Den enväldige och oberäknelige Henrik den åttonde har kvinnoproblem. Somliga drottningar måste han skiljas ifrån, andra måste han avrätta. Anne Boleyn blir halshuggen, men hennes dotter Elisabeth kommer att bli Englands drottning. Ett feministiskt perspektiv.

Cromwell, kung Henriks främste rådgivare, arbetar för att utveckla England till en verklig stat, låter översätta bibeln till engelska, förstatligar kyrkans egendomar, försöker organisera en folkbokföring och skaffa resurser för en brittisk armé, vilket är nödvändigt i maktkampen mellan England, Spanien och Frankrike. Han är av enkel härkomst och får självfallet många fiender, för många till slut.

The Mirror and the Light är tredje delen i en trilogi, men kan läsas separat. Tur! Det handlar om 875 sidor. Bäst är att läsa den på engelska. Maktspelen under den revolutionerande epoken som kom att leda till Europas globala dominans under 18- och 1900-talen är fascinerande, inte minst på grund av parallellerna till vår tid. Mångfalden och tragiken är större hos Helen Mirren än hos le Carré och Östergren, som båda räddar sig genom att distansera sig från en svårhärdlig verklighet.

Martin Hägglund, *Vårt enda liv* måste jag nämna till slut. Jag har tidigare beskrivit dess samhällsvision, den demokratiska socialismen. Bokens första hälft handlar om något annat: hur vi ska hantera medvetenheten om att våra liv är ändliga, att vi för alltid förlorar dem vi älskar och att allt vi eftersträvar blir ofullständigt. Denna medvetenhet är grunden till vår kärlek till livet och allt levande. Det är tungt, men viktigt att reflektera över, när man orkar. God jul!